

Známy francúzsky filozof, kandidát politického byra ÚV FKS Roger Garaudy zavítal počas svojej návštevy v Československu v apríli t. r. aj do Bratislavy. Na dvoch stretnutiach s kultúrnymi a vedeckými pracovníkmi predniesol Roger Garaudy prednášky Boj Francúzskej komunistickej strany za obranu a rozvoj francúzskej kultúry a vedy a O straníckosti vo filozofii a vede. Obidve prednášky vyvolali živý záujem poslucháčov. V diskusii odpovedal Roger Garaudy na rad otázok, týkajúcich sa teoretických problémov, kultúrnej politiky Francúzskej komunistickej strany a najmä jej taktiky v súčasnej práci medzi vedeckou a kultúrnou inteligenciou, pričom poukázal na škodlivosť tendencie riešiť administratívnym spôsobom ideologické problémy, ktoré možno rozriešiť len vysvetľovaním, diskusiou a vlastnou skúsenosťou každého jednotlivca.

Pozoruhodný bol Garaudyho výklad marxistického chápania straníckosti vo filozofii a vede a v súvislosti s tým kritický rozbor pozitívizmu a idealizmu. Na príkladoch z politickej ekonómie a idealistickej filozofie ukázal, že buržoázne hľadisko je hľadisko odcudzenia, ktoré síce vyvoláva zdanie vedeckosti, no nepreniká k podstate javov, neodhaľuje „vnútorný a nevyhnutný vzťah medzi dvoma javmi“. Napriek exaktnosti pozitivistickej vedy zostáva táto veda vážnym odcudzením, pohybuje sa vo vnútri tohto odcudzenia. Skutočnosť nie je však len vonkajšia spätosť javov, ktoré skúma pozitívizmus, ale je spätosť podstaty týchto javov, ktorých nevyhnutné vzťahy nachádzajú svoj výraz v dialektike. Hľadisko odcudzenia je zdroj ilúzií, ktoré sú v rozpore s reálnym životom. Ich spoločenské korene spočívajú v spoločenskej deľbe práce, v deľbe práce fyzickej a duševnej. Tak napríklad Heglove špekulatívne ilúzie vyplývajú z viery v samostatnú nezávislú činnosť myslenia, vo vznik skutočnosti z myslenia, vo zvrat, ktorým sa myslenie stáva jedinou skutočnosťou. Podmienkou rozvoja filozofie a vedy je zbaviť sa hľadiska odcudzenia, ktoré vedie k idealizmu, individualizmu a pozitívizmu. To si však vyžaduje poznanie historickej úlohy robotníckej triedy, osvojenie si jej stanoviska.

Obidve prednášky Rogera Garaudyho boli uverejnené. Prvá — Boj Francúzskej komunistickej strany za obranu a rozvoj francúzskej kultúry a vedy — v 15. a 16. čísle Tvorby, druhá — O straníckosti vo filozofii a vede — v 5. čísle časopisu Nová mysl a taktiež v 2.—5. čísle časopisu Predvoj.

POZNÁMKA:

V minulom čísle nášho časopisu z článku Fr. Vartíka *K otázke zmien triednej štruktúry v Československu* boli bez vedomia autora vynechané časti uvádzajúce priložené tabuľky. Prosíme čitateľov, aby si uvedený článok doplnili takto:

Str. 124 riadok 13 zdola: Ako prebiehali zmeny v priemysle v rokoch 1947—1949, vidíme z údajov tab. 1.

Str. 124 riadok 11 zdola: Štruktúru celého nášho priemyslu koncom r. 1956 udáva tab. 2.

Str. 126 riadok 19 zdola: Podiel jednotlivých sektorov na národnom dôchodku nám ukazuje tab. 3.

Str. 127 riadok 18 zhora: Ako vidíme z tab. 4.